

Kasvun ja oppimisen toimiala

LUONNOS 10.9.2024

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027

Kasvun ja oppimisen lautakunta 19.9.2024

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Kasvun ja oppimisen johto	3,7	0	12,5
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	54,4	2,0	501,6
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	25,9	0,6	262,1
Varhaiskasvatuspalvelut	46,8	2,1	559,5

Kasvun ja oppimisen johto

Asiakkuudet

Kasvun ja oppimisen toimialalla luodaan edellytyksiä kasvulle, hyvinvoinnille ja oppimiselle. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä.

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee tulevina vuosina sekä varhaiskasvatusikäisissä, mutta myös peruskouluikäisissä muutamilla sadoilla lapsilla muuttovoitosta huolimatta. Ennusteen mukaan pitkällä aikavälillä vähenemä on jopa yli 10 %. Lasten määrän vähenemä vaikuttaa valtionosuuksien määrään vähentäen niitä tulevina vuosina miljoonilla euroilla. Oppilasmäärän laskeminen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pitkällä aikavälillä, mutta vasta siinä vaiheessa, kun ryhmiä voidaan yhdistää.

Oppilashuoltotyön siirtyminen hyvinvointipalveluiden alaisuuteen vuoden 2023 alusta on vaatinut vahvaa yhteistyötä ja edunvalvontaa kaupungin toimesta. Mikäli oppilashuollon uudelleenorganisointi kaupungin palveluksi on mahdollista, kaupunki käynnistää asiasta selvityksen hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte-työ) kaupunkitasoisena työnä on toimialojen ohjaamista ja organisoimista vaativa kokonaisuus omien toimintakokonaisuuksiemme osalta.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Palveluorganisaation työkalutuuria kehitetään entistä enemmän palvelutarpeen ja määrän mukaiseen suuntaan sekä sisäisissä että ulkoisissa palveluissa. Palvelun laatuun panostetaan ja esimerkiksi tilojen käyttöä tehostetaan paitsi hallinnossa, myös palvelualueilla. Verkopalvelun sisältöä kehitetään sekä kaupunkitasoisesti ja toimialalla aktiivisesti.

Toimialalla järjestetään kuukausittain omia virtuaalisia lähijohtajainfoja, jotka vahvistavat osaltaan tiedon kulkua, yhteneviä toimintatapoja ja luovat yhteisöllistä kulttuuria. Johtoryhmien muistioiden julkaisu ja muu viestintä kaikille työntekijöille luo avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Ennakoiva ja suunnitelmallinen viestintä esihenkilöiden ja koko henkilöstön suuntaan luo turvallisuuden tunnetta, yhdenmukaistaa johtamista ja toimintakulttuuria, luo avoimuutta ja mahdollistaa yhteisen näyn pidemmälle tulevaisuuteen.

Palvelurakenteita- ja alueita uudistamalla pystytään parhaalla mahdollisella tavalla tuottamaan laadukkaita varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluita myös jatkossa väestörakenteen ja väestön sijoittumisen muokkautuessa. Kasvun ja oppimisen toimialan rooli toimialojen yhteisessä palveluverkkotyössä on tarpeiden määrittely ja toimintojen pedagogisen tarkoituksenmukaisuuden huomiointi. Kaavoituksen rooli on alueiden suunnittelussa huomioida myös palvelutarpeet ja palvelutarjonnan riit-

tävyys. Toimitilapalveluiden vastuulla taas on kiinteistöjen ylläpito, korjaukset ja uudisrakentaminen palvelutarvetta vastaavaksi. Palveluverkkoselvitys sekä palveluverkkosuunnitelma on laadittu yhteistyössä toimialojen kesken konsulttifirman avustuksella. Tavoitteena tälle työlle ovat olleet strategian mukaiset ehyet kasvun polut. Perusteluina suunnittelulle ja uudelleenorganisoinnille ovat ikäluokkien pieneneminen, tasavertainen kohtelu, resurssien kestävä ja taloudellinen käyttö ja investointitarpeet. Palveluverkkosuunnitelmasta ja toimenpiteistä päätetään talousarvion yhteydessä ja päätöksen mukaisia toimenpiteitä toteutetaan vuodesta 2025 alkaen.

Suunnitteluvuosille on kirjattu vuosittain jopa 15–20 miljoonaa ylläpitoinvestointeja palveluverkon päiväkoteihin ja kouluihin. Peruskorjausten lisäksi vanhojen tilojen tilalle rakennetaan uutta, koska tilat ovat tulleet käyttökänsä päähän. Investoinnit perustuvat vanhasta rakennuskannasta luopumiseen, joista osa on jo nimetty Porvoon kaupungin salkutusmallissa salkkuun C, joissa voi olla myyntipotentialia. Uusien investointien kohdalla ei ole tehty tilaa kasvulle, vaan niissä kompensoidaan vanhoja ja tavoitellaan samalla useiden yksiköiden yhdistämistä tilatehokkuuden saavuttamiseksi.

Toimialan digikehitystä tehdään elinvoiman toimialan kanssa yhteisen ICT-henkilöstön kesken pääkäyttäjien ja HPK-palveluiden kanssa yhteistyössä. Digikehitys on laajaa ja koskee niin laitteistoja, ohjelmistoja kuin prosessejakin. Tiedolla johtamista on kehitetty kaupunkitasoisesti sekä toimialalla laajasti ja sen kehittäminen jatkuu edelleen vuonna 2025.

Henkilöstö

Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen toimialojen yhtenäisten toimintatapojen myötä mahdollistaa prosessien kehittymistä sekä jatkossa henkilöstöresurssien ja ohjelmistojen täsmällisempää käyttöä. Automatisoinnin sekä ohjelmisto-osaamisen ja kehittämisen ansiosta voidaan manuaalista työtä ja resursseja vähentää jatkossa. Resurssien vähentyessä henkilöstön kouluttaminen, yhteistyö toimialojen välillä sekä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa on välttämätöntä työn kehittämisen kannalta, joten asiantuntijapalveluihin sekä koulutusmäärärahojen määrään on satsattava resursseja.

Henkilöstön osallistaminen ja kuuleminen toimintojen ja johtamisen kehittämiseen liittyen mahdollistaa resurssien tarpeenmukaista kohdentamista sekä koulutustarpeeseen vastaamista. Työvoimapula haastaa edelleen voimakkaasti toimialamme palvelujen toteuttamista, etenkin varhaiskasvatuksen palvelualueella. Muuttuvassa toimintaympäristössä on syytä huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista ja panostaa osaamista sekä resursseja myös siihen. Haasteeseen on vastattu Kasvun ja oppimisen toimialalla myös johtamisjärjestelmiä uudistamalla, toimintoja yhdenmukaistamalla sekä luomalla juuri tarvetta vastaavia toimenkuvia ja vastuita. Myös pätevoitymiseen tähtääviä koulutusohjelmia ja -

polkuja hyödynnetään eri koulutuksen järjestäjien kanssa.

Toimialan henkilöstömäärä laskee hieman vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Vuodelle 2025 esitetään muutamia uusia tehtäviä vastaamaan toimialan toimintakulttuuriin vaikuttaviin muutostrendeihin: digitalisaation lisääntyminen, oppilashallinnon vahvistaminen sekä lisääntyneeseen varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vastaaminen. Muutokset toteutetaan osittain muuntamalla olemassa olevia vakansseja uusia tarpeita vastaavaksi.

Talous

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarviossa merkittävässä roolissa ovat henkilöstökulut sekä sisäiset kustannukset (vuokrat, ateria- ja puhtauspalvelut) sekä it-koneiden ja -laitteiden leasing-kustannukset. Hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset kokonaisuutena koostavat enää noin 1,5 miljoonan euron kokonaisuuden noin 20 % omavastuuosuuksilla. Tästä rahasta suurin osa on kohdennettu henkilöstökustannuksiin rahoittajan määräämänä. Projekteissa ja hankkeissa työskentelevän henkilöstön määrä pienenee huomattavasti edellisistä vuosista. Projekteilla ja hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen kehittämistä, myös lisäresursointia perustyöhön. Hankkeiden vähentyessä panostetaan uusien toimintatapojen juurruttamiseen jo hankkeiden elinkaaren aikana. Porvoon kasvun ja oppimisen toimialan projektisalkku on samansuuruinen kuin muissa vastaavissa kunnissa ja hallinnon alallemme (OKM) tyyppillinen. Uuden hallituksen myötä on nähtävissä suunnitelmia vähentää erillistä hankerahoitusta ja kohdentaa osaa valtionosuuksista kehittämistyöhön.

Toimintojen taloudellinen tuottaminen ja opetuksellisen laadun varmistaminen vaatii lapsimäärän muuttuessa palveluverkon ja palvelutarjottimen muotoilua tarpeita ja resursseja vastaavaksi. Esimerkiksi 2–4 toimipisteen supistaminen mahdollistaisi vuosittain noin 1–2 miljoonan euron säästöt. Sisäiset vuokrat ja muut sisäiset palvelut sekä kalusteinvestointien määrä muokkaantuvat korjaustarpeiden, uusien investointien ja tilatarpeiden myötä. Yhteistyötä tukipalveluorganisaatioyksiköiden kanssa tiivistetään edelleen yhteisiä prosesseja virtaviivaistamalla.

Kasvun ja oppimisen johto budjetoidaan vuoden 2024 mukaisesti. Menoja kasvattavat eläkemaksujen kasvu sekä järjestelmäasiantuntijan sekä ICT-asiantuntijan määräaikaiset tehtävät heinäkuuhun 2026 saakka. Tātuta:n mukaisesti palveluiden ostoihin budjetoidaan palvelualueittain 50 000 € vähemmän kuin vuonna 2024.

Tulevien vuosien talouden ja tuottavuuden tasapainottamisohjelma TaTuTa: toimenpiteistä on päätetty kaupunginvaltuustossa 29.5.2024. Kasvun ja oppimisen toimialalla talouden tasapainotus kulkee suurelta osin käsikädessä toimialojen yhteistyönä laadittavan palveluverkkosuunnitelman ja siihen liittyvän päätöksenteon

kanssa. Henkilöstön väheneminen mahdollistuu paitsi palveluverkon tiivistämisen myötä, mutta myös henkilökunnan määrän vähetessä mm eläköitymisten ansioista lapsimäärän vähentyessä riittävästi, jotta ryhmiä voidaan yhdistää.

Taloutta tasapainotetaan tulevana vuosina lisäksi yhteistyössä ateria- ja puhtauspalveluiden kanssa tehtävien toimenpiteiden myötä sekä kiinnittämällä huomiota toimialan digiratkaisuihin entistä perusteellisemmin. Google-oppimisympäristöön siirtymistä pilotoidaan luvu-
vuonna 2024–2025 ja samalla tarkastellaan laitteiden, ohjelmistojen ja lisenssien kokonaisuutta sekä muuta laitehallintaa kriittisesti.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Suomenkieliset perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut ohjaavat esiopetuksen järjestämistä, järjestävät perus-, erityis- ja maahanmuuttajaopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut sekä koordinoivat aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestävät Tulliportin aamu- ja iltapäivätoiminnan erityislapsille. Tulliportin toiminnan rahoituksesta vastaa hyvinvointialue.

Palveluiden piirissä on yhteensä noin 450 esiopetuksen oppilasta, noin 3900 perusopetuksen oppilasta, reilut 700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen asteen opiskelijat. Lisäksi koulutuspalvelut koordinoivat 17 iltapäiväkerhoa, joiden järjestäjinä toimii 6 eri palvelun tuottajaa ja joissa on yhteensä noin 570 lasta.

Oppilasmäärä kääntyy vuonna 2025 lievään laskuun koulutulokkaiden osalta. Samalla kuitenkin yläluokkien oppilasmäärä kasvaa hiukan. Oppilasmäärän kehitys pitää kuitenkin opetusryhmien määrän samalla tasolla kuin vuonna 2024. APIP-toiminnan tarpeen ennakoidaan hiukan kasvavan ja siihen on varauduttu avustussmäärärahan pienellä kasvattamisella.

Toimintaympäristön muutostrendit kuten lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien haasteiden lisääntyminen, polarisaation kiihtyminen, oppimisen haasteiden lisääntyminen, yhteisöllisyyden puute ja monikulttuurisuuden lisääntyminen on muuttanut palvelutarpeita merkittävästi. Myös laajennettu oppivelvollisuus näkyy lukiossa tarpeena järjestää sekä tukiopeutusta että erityistä tukea. Edellä kuvattuihin haasteisiin on pyritty vastaamaan vuoden 2025 talousarviossa siten, että tukitoimet olisivat monipuolisia ja riittävällä tasolla.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden toimintaa ohjaa lakien ja asetusten lisäksi valtakunnalliset opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta tehdyt

kaupungin opetussuunnitelmat sekä kaupungin strategian linjaukset. Toiminnan suuntaajana on lisäksi yhdessä laadittu perusopetuksen ja lukiokoulutuksen visio. Lukuvuoden 2024–2025 pedagogisena painopisteenä on perustaitoihin eli lukemiseen, kirjoittamiseen ja laskeamiseen keskittyminen. Hyvinvointiin liittyvänä painopisteenä on yhdessä tekemisen vahvistaminen kaikilla tasoilla.

Tavoitteena on luoda edellytykset opetuksen toteuttamiseen laadukkaasti oppimisympäristössä, joka on turvallinen ja terveellinen niin oppilaille kuin henkilöstölle. Koulujen toimintakulttuuria kehitetään siten, että vahvistamme yhteisöllisyyttä, henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta viihtyvyyden ja oppimisen edistämiseksi. Opetuksessa panostetaan perustaitoihin ja niiden vahvistamiseen erityisesti alkuopetuksessa riittävän lukutaidon saavuttamiseksi. Lisäksi satsataan digitalisaation hyödyntämiseen opetuksessa sekä digitaalisten systemaattiseen opetukseen digipolun mukaisesti. Monikulttuurisuuden huomioimiseen panostetaan ja oppimisen tukea tehostetaan pyrkien konsultatiiviseen työotteeseen. Lukiokoulutuksessa painopisteenä on opetussuunnitelman kehittäminen sekä laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön toimeenpano jokaisella vuosikurssilla.

Koulujen turvallisuutta ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään myös jatkossa yhdenmukaisilla käytänteillä ja riittävällä harjoittelulla.

Tietoon ja tutkimukseen perustuvaa johtamista kehitetään edelleen hyödyntäen oppilasrekisterin tietoja sekä luomalla laadunhallintajärjestelmät nykyisen perusopetuksen järjestelmän ohella lukiokoulutukseen. Strategista johtamista vakiinnutetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiselle johtamiselle vapautetaan lisää aikaa. Tavoitteena on yhdenmukaistaa koulujen toimintamalleja sekä lisätä opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia.

Rehtorit ja muu koulujen johto jatkavat kouluttautumista ja osallistuvat johtamisen valmennukseen. Valmennuksen tavoitteena on verkostoitua, jakaa hyviä käytäntöjä, jakaa osaamista ja kehittää koulun toimintakulttuuria, jaettua johtajuutta sekä yhtenäistää porvoolaisten koulujen toimintakulttuuria ja lisätä opetushenkilöstön osaamista.

Oppilashallintojärjestelmän sekä rekrytointien toimivuutta parannetaan ja digitalisaation hyödyntämistä hallinnossa lisätään. Digitaalisten järjestelmien virtaviivaistamiseen panostetaan merkittävästi vuoden 2025 aikana.

Talousarviovuoden aikana valmistellaan ja toimeenpannaan päätökset, jotka palveluverkkoselvityksen mukaisen skenaarion valinnasta seuraavat. Tähän liittyy myös palvelualueiden sisäisten oppilaaksiottoperiaatteiden uudistaminen. Tavoitteena on edelleen huolehtia lapsen yhtenäisen oppimisen polun toteutumisesta.

Hinthaaran sivistyskeskuksen remontti etenee ja Peipon koulun korvaavan Gammelbackan koulun suunnittelutyötä jatketaan ja rakentaminen aloitetaan hyväksytyhän hankesuunnitelman mukaisesti. Gammelbackan koulun suunnittelutyön yhteydessä valmistellaan myös kaksikielisen suomi - englanti opetuksen linja koulun sisään vuonna 2023 tehtyihin selvitykseen perustuen.

Henkilöstö

Laadukkaaseen johtamiseen panostamisen tavoitteena on lisätä henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistaa henkilöstön keskittyminen omiin ydintehtäviinsä. Pedagogiseen johtamiseen ja opetushenkilöstön sekä ohjaajien työn tukemiseen vaikutetaan toimintakulttuurin kautta osallistavuuden lisäämisellä kaikilla tasoilla. Tämä vaikuttaa jokaisen palvelualueella työskentelevän työtehtäviin ja niitä pyritään kehittämään yhdessä. Avoin vuorovaikutus ja mahdollisuudet kehittyä työssään eri rooleissa luo jokaiselle kehittymisen mahdollisuuksia omassa työssään ja samalla työhyvinvointia.

Henkilöstön työnkuvia tarkistetaan palvelemaan kokonaisuuden kehittämistä jatkuvasti. Johtamisen rakenteita on uudistettu ja vuorovaikutusta on lisätty ja johtamisen sekä opettamisen resursseja koulujen välillä on yhtenäistetty. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä jokaisen ydintehtävästä, jotta saavutetaan yhteinen Porvoon suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden toimintakulttuuri, jossa lapsi ja nuori sekä henkilöstö voi hyvin ja oppimisen edellytykset olisivat huippuluokkaa. Osaava ja innokas henkilöstö luo parhaat mahdollisuudet oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin takaamiseksi. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan ja kehitetään työyhteisökyselyjen tulosten mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja jaetun johtamisen periaatteita edistetään edelleen.

Porvoon kouluvalmentajamallia kehitetään hankerahoituksella siten, että lukuvuodelle 2024–25 saadaan palvelut lähes jokaiseen kouluun. On tärkeää ennaltaehkäistä jo varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten keskuudessa levinnyttä pahoinvointia ja siihen liittyvää oireilua. Hankkeen tuloksista raportoidaan suomenkieliselle koulutusjaostolle kevään 2025 aikana ja pohditaan ammattikunnan mahdollista vakinaistamista tulevaisuudessa.

Nuorisotoimen ja koulujen välinen yhteistyö keskittyy nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen. Yhteistyön tavoitteena on tukea nuorten sosiaalista kehitystä koulupäivien aikana ja niiden ulkopuolella. Koulunuorisotyön toimintamallia kehitetään vuoden 2025 aikana ja arvioidaan myös siihen liittyvien hankkeiden vaikuttavuutta. Yhteistyön tehostamisella pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan lisääntyneeseen levottomuuteen, pahoinvointiin sekä kiusaamiseen.

Henkilöstön saavutettavuuden takaamiseksi määrääkaista opetushenkilöstöä vakinaistetaan, joka tulevaisuudessa takaa pätevän henkilöstön riittävyttä palvelualueella. Monikulttuurisuuden sekä oppimisen tuen haasteisiin vastataan uudistuneilla priorisoinneilla satsaamalla suomi toisena kielenä opetukseen ja konsulttoivaan oppimisen tukeen normaalin tuen ohella. Lisäksi oppilashallinnon prosesseja uudistetaan ja henkilöstön työnkuvia muokataan digiosaamisen ja tiedolla johtamisen prosessien varmistamiseksi.

Talousarviovuonna 2025 jatketaan panostusta myös opetushenkilöstön työkuormien arviointiin. Tavoitteena on mitoittaa työmäärä oikein ja tarvittaessa ottaa uutta opetushenkilöstöä tasapainottamaan kuormitusta, joka edesauttaa henkilöstön jaksamista ja työhyvinvointia. Lisäksi tällä voidaan taata myös jatkossa pätevän opetushenkilöstön saanti. Henkilöstökoulutukseen ja itsensä kehittämiseen panostetaan myös yhteisillä vuorovaikutuksellisilla tilaisuuksilla ja yksilötason koulutuksilla. Koulutuksissa painotetaan yhteisiä painopistealueita, joihin luodaan myös jatkossa yhteisiä työpajoja riittävän vuorovaikutuksellisen uudistumisen mahdollistamiseksi.

Talous

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden suurimmat kustannukset koostuvat henkilöstömenoista sekä sisäisiä eristä liittyen koulukiinteistöjen sisäisiin vuokriin ja oppilaiden ruokailukustannuksiin. Lisäksi on erittäin vaikeaa ennakoida maailman kriisien vaikutuksia kustannuksien kehittymiseen tai palvelutarjonnan lisääntymiseen mahdollisten pakolaisten osalta. Oppilasmäärän kääntyminen lievään laskuun alakouluissa ei vaikuta opetusryhmien lukumäärään vielä vuonna 2025, mikäli ei tehdä palveluverkkoselvityksessä valitun skenaarion mukaisia rakenteellisia ratkaisuja palveluiden tarjontaan tai palvelualueiden sisäisiä uudistuksia oppilaaksiottoon jo syksystä 2025.

Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa, nykyisten luokkatilojen vanhentuneiden laitteistojen uudistaminen nostaa leasing kustannuksia käyttötalouteen, vaikka strategisesti kehitämme laitteistojen tehokasta käyttöä opetuksen apuna jatkuvasti. Lisäksi välttämätön oppilashallinnon strateginen kehittäminen tehtävien uudelleenjärjestelyiden kautta luo vuodelle 2025 lisäkustannuksia, jotka toisaalta varmistavat mahdollisuudet tiedolla johtamiseen ja takaavat valtionosuuksien oikeat mitoitukset palveluiden mukaan myös jatkossa. Mahdollinen siirtyminen google ympäristöön opetuksessa voi tuoda merkittäviä kustannussäästöjä vuodesta 2025 alkaen.

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi on palvelualueemme lasten oppimisen ja hyvinvoinnin keskeisimpiä tekijöitä ja siksi siihen satsataan merkittävästi. Lisäksi henkilöstön kouluttautumiseen tehdyt varaukset lisäävät

työhyvinvointia ja antavat mahdollisuuksia jatkossakin riittävän ja osaavan henkilöstön työpanokseen pysyvyyden näkökulmasta.

Suomenkielisen perusopetuksen- ja lukiokoulutuksen palveluverkon kehittämisen periaatteet on suunniteltu valmistuvan talousarviovuoden 2024 aikana, jotta voidaan vastata tuleviin oppilas- ja opiskelijamäärien haasteisiin palveluverkon ja sen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Syntyvyyden alentuminen ja ikäluokkien pienentyminen asettaa haasteet palveluverkon kehittämiseksi ja uudistamiselle sekä oppilaaksiottoalueiden kehittämiseksi yhtenäisen oppimisen polun näkökulmasta. Työtä jatketaan vuoden 2025 aikana valitun skenaarion mukaisesti. Toisaalta myös toisen asteen lukiokoulutuksen aloituspaikkojen määrää on tarkasteltava siten, että lukiokoulutuksen saavutettavuus voidaan taata sitä tarvitseville porvoalaisille nuorille.

Vuoden 2025 talousarvioon liittyy epävarmuuksia Porvoon kaupungin joukkoliikenteen kokonaisuuden uudistamisen näkökulmasta ja aikataulusta riippuen. Se lisää haastetta oppilaiden kuljetuskustannusten arviointiin, vaikka yhteistyötä eri toimialojen kesken liikennesuunnittelussa on tehty ja tullaan tekemään jatkossakin tiiviisti. Lisäksi haasteena on toimintatuottojen arviointi, sillä uuden hallitusohjelman hankkeisiin suunnatut määrärahat ennakoitua pienenevän ja suorat hankerahoitukset sisällytetään osittain perusvaltionosuuksiin. Hanke-rahituksen tuotot ovat laskeneet kahden viimeisen vuoden aikana merkittävästi. Merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät hallitusohjelman päätöksiin liittyen oppimisen tuen uudistamiseen ja perusopetuksen lisätuntimäärään. Niitä ei ole vielä otettu mukaan talousarvioon ja mikäli päätökset astuvat voimaan 1.8.2025 niin silloin on varauduttava lisätalousarvion laatimiseen.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Ruotsinkieliset koulutuspalvelut järjestävät perusopetusta ja valmentavaa koulutusta yhdeksässä ruotsinkielisessä peruskoulussa noin 1750 oppilaalle. Oppilasmäärä on näin ollen noin 50 oppilasta suurempi lukuvuonna 2024–25 kuin 2023–24, mutta laskenee syksyllä 2025 samalle tasolle, kun lukuvuonna 2023–24, eli noin 1 700 oppilaan tasolle. Toisen asteen koulutus järjestetään Borgå Gymnasiumissa, jossa on hieman yli 300 opiskelijaa. Toisen asteen koulutuksessa kehitetään aktiivisesti yhteistyötä Kotkan, Loviisan ja Sipoon ruotsinkielisten lukiodien kanssa ja yhteistyö Linnankosken lukion sekä Careerian ja Praktikumin kanssa on tiivistä. Yhteistyötä tarvitaan erityisesti laajennetun oppivelvollis-

suuden ja laadun takaamisen takia. Peruskoulun jälkeistä nivelvaiheen koulutusta järjestetään sekä Borgå folkakademissa että Praktikumisissa.

Peruskoulun puolella nähdään tarpeita tukea koulunkäyntiä oppilaille, joilla on haasteita läsnäolon, haastavan käytöksen ja/tai hyvinvoinnin kanssa, jotta tavoite saada peruskoulun päättötodistusta toteutuu jatkossakin. Ukrainasta paenneille lapsille pitää tulevina lukuvuosinakin olla valmiutta järjestää valmistavaa opetusta sekä kehittää ruotsi toisena kielenä -opetusta. Laajennettu oppivelvollisuus näkyy kohonneena tarpeena järjestää sekä tukiovetusta että erityisopetusta myös luki-ossa. Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyviä toimenpiteitä jatketaan ja seurataan aktiivisesti.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Ruotsinkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden työtä ohjaa ensisijaisesti lainsäädäntö ja asetukset, kansalliset opetussuunnitelman perusteet sekä kunta-kohtaiset opetussuunnitelmat ja Porvoon oma strategia. Henkilöstökyselyn tulokset otetaan huomioon kehitettäessä organisaatiotamme ja johtamistamme, jotta meillä on parhaat edellytykset luoda puitteet laadukkaaseen koulutukseen sekä turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön oppilaille ja henkilöstölle. Johtamisen kehittämisen tavoitteena on luoda paras mahdollinen koulu, jossa oppilaat sekä viihtyvät että oppivat. Oppilashallinnon prosesseja uudistetaan ja henkilöstön työnkuvia muokataan digiosaamisen ja tiedolla johtamisen prosessien vahvistamiseksi. Lisäksi kehitetään tiedolla johtamista hyödyntäen oppilasrekisterin tietoja sekä luomalla laadunhallintajärjestelmät nykyisen perusopetuksen järjestelmän ohella lukiokoulutukseen.

Opetuksessa satsataan lukutaitoon, erityisesti alaluokilla sekä digitaitoihin jaoston hyväksymän digipolun mukaisesti. Koulun toimintakulttuuria kehitetään, tavoitteena saada "koko koulu"-perspektiivi näkymään koulun arjessa, sekä opetuksessa että kasvatustehtävissä. Erityisopetukseen ohjataan resursseja sekä pienluokkiin että konsultatiiviseen työhön. Kolmiportaisen tuen suunniteltu lakimuutos tulee valmistella jo ennen kuin uusi laki astuu voimaan 1.8.2025. Tuen toteutumisen seurannasta raportoidaan lautakunnalle kaksi kertaa vuodessa kuitenkin niin, että viimeisin tieto on ennen seuraavan vuoden talousarvion laatimishetkeä.

Laajennetun oppivelvollisuuden prosessit tehdään yhdessä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa, joissa on ruotsinkielisiä oppilaita. Erityistä huomiota saa Porvoossa aloitettu nuorisotoimen hallinnoima opetussuunnitelman mukainen työpajatoiminta.

Hyväksytyt hankesuunnitelman pohjalta viedään eteenpäin prosessia rakentaa esikouluryhmille sopivat tilat Kvarnbackenin skolaniin syksystä 2025. Borgå Gymnasiumin liikuntatilan rakennus on käyttöön lopussa ja uutta tilaa suunnitellaan. Hinthaaran sivistyskeskuksen remontti etenee ja tuo osittain myös uusia tiloja ruotsinkieliselle koululle.

Henkilöstö

Uusi virkoja tai toimia ei perusteta talousarviovuonna 2025. Aluerehtoreiden sekä apulaisrehtoreiden työnkuvia kehitetään ja virtaviivaistetaan, jotta nämä tukevat parhaalla mahdollisella tavalla sekä kaupungin ja toimialan strategista johtamista, että helpottavat rehtoreiden työtaakkaa. Tavoitteena luoda johtamisella työympäristö missä sekä oppilaat että henkilökunta voivat hyvin ja oppivat yhdessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoja esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Laki valmistunee talvella 2025 eli vasta Porvoon talousarvion hyväksymisen jälkeen. Riippuen uudistuksen lopullisesta sisällöstä, Porvoon on mahdollisesti keväällä 2025 arvioitava erityisopettajien sekä erityisluokanopettajien määrä.

Valmistavan opetuksen opettajan virka on täytetty vuodeksi ja laitetaan uudestaan hakuun 2025.

Porvoon kouluvalmentajamallia kehitetään ja lukuvuodelle 2024–25 pilotoidaan kouluvalmentaja myös Porvoon suurimpaan ruotsinkieliseen alakouluun. Kouluvalmentajien tehtäväkuvauksia on tarkennettu ja Porvoon kouluvalmentajamalli on kauttaaltaan yhdenmukainen. Pilotin tuloksista sekä nykyisten resurssien riittäväydestä taata yhdenvertaiset palvelut kaikille kouluille, raportoidaan ruotsinkieliselle koulutusjaostolle.

Nuorisotoimen ja koulujen välinen yhteistyö keskittyy nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen. Yhteistyön tavoitteena on tukea nuorten sosiaalista kehitystä koulupäivien aikana ja niiden ulkopuolella. Koulu- nuorisotyön toimintamallia kehitetään vuoden 2025 aikana ja arvioidaan myös siihen liittyvien hankkeiden vaikuttavuutta. Yhteistyön tehostamisella pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan lisääntyneeseen levottomuuteen, pahoinvointiin sekä kiusaamiseen.

Haasteet rekrytoinnissa näkyvät eniten vaikeuksina löytää päteviä sijaisia. Ongelma on suurempi isoissa kouluissa, joissa on enemmän poissaoloja. Toimenpiteenä on palkattu kaksi opettajaa sijaisopettajaksi. Näin saadaan lisää laatua opetukseen ja tuetaan kouluja rekrytointihaasteessa.

Henkilöstölle järjestettävissä koulutuksissa priorisoidaan menetelmiä, jotka auttavat hyvien suhteiden luomisessa ja näkemään oppilaissa hyvän sekä vahvuudet. Vuonna 2025 varmistetaan opettajien koulutuksissa, että kaikkien opettajien nepsy -tietoutta lisätään.

Talous

Suurimmat menot koostuvat sisäisistä vuokrasta sekä henkilöstömenoista. Oppimisen tuen uudistettu laki voi vuonna 2025 tuoda muutoksia, jotka vaikuttavat henkilöstömenoihin. Niihin ei ole varattu talousarviossa. Muita

muutoksia toimintaympäristöön, jotka nostaisivat henkilöstömenoja, ei ole tiedossa.

Henkilöstön työnkuvia tarkistetaan palvelemaan kokonaisuuden kehittämistä jatkuvasti. Johtamisen rakenteita virtaviivaistetaan ja vuorovaikutusta lisätään. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä jokaisen ydintehtävästä, yhteisen perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden toimintakulttuurin saavuttamiseksi. Näillä toimenpiteillä pyritään edistämään lapsen ja nuoren sekä henkilöstön hyvinvointia ja oppimisen edellytyksiä. Työ sekä johtamisen että opettamisen resursseja koulujen välillä yhtenäistämiseksi jatkuu.

Ruotsinkielisen koulutusjaoston lukuvuosittain käsittelemät resurssit peruskoulun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen turvaamiseksi pidetään suurimmilta osin viime vuosien tasolla. Lisäystä on viime vuosina saatu erityisopetukseen pienluokkien sekä konsultatiivisen erityisopettajan osalta ja nämä jatkuvat 2025. Satsaus luku- ja digitaalisiin näkyy myös. Valmistavan opetuksen opettajan mahdollinen palkkaaminen toistaiseksi ei lisää menoja.

Oppilasrekisteriä kehitetään edelleen, jotta tietojen saaminen automatisoituu ja tiedolla johtaminen helpottuu. Satsaamalla kehittämiseen säästetään jatkossa työresursseja ja tuetaan rehtoreiden ja tukihenkilöiden työtä tietojen hakemisessa.

Ruotsinkielisten koulutuspalvelujen tulot muodostuvat pääosin valtion ulkopuolisista tuista sekä niin sanotuista kotikuntakorvauksista. Valtion rahoittamat hankeavustukset arvioidaan olevan merkittävästi pienempiä kuin edellisinä vuosina, minkä takia tulojen osalta jäädytään alle viime vuosien summien. Ulkoiset tuet kattavat osittain muutamat kehittämistoimenpiteet, mutta myönnettyihin tukiin sisältyy myös omavastuuosuus, joka on yleensä noin 20 % kokonaiskustannuksista.

Koulujen oppilaiden hyvinvoinnin haasteet, tilattujen koulukyytien kustannukset ja Ukrainan sota ja sen seurauksena valmistavan opetuksen tarve, aiheuttavat epävarmuutta talousarviovuoteen, kuten oppilaiden tuen uudistus.

Varhaiskasvatuspalvelut

Asiakkuudet

Syntyvyyden lasku näkyy alle kouluikäisten lasten määrän vähenemisenä myös Porvoossa. Varhaiskasvatuspalveluissa tämä on näkynyt viime vuosina erityisesti kotihoidon tuen käytön vähenemisenä. Alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa kasvaa ja 1–2-vuotiaiden lapsiryhmien määrä lisääntyy. Nämä ryhmät sitovat henkilökuntaa 1,75 kertaa enemmän kuin vanhempien lasten ryhmät.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Päiväkotien rakennushankkeita on meneillään useita. Omenatarhan ja keskustan alueen päiväkotipaikkojen lisätilatarpeisiin hankitut tilapäiset lisätilat otetaan käyttöön vuoden 2025 alussa. Näistä lisätiloista voidaan luopua, kun saadaan keskustan alueelle uusi päiväkoti (Meritulli) ja Kevätlaaksoon uusi päiväkoti.

Eestinmäen päiväkodin perusparannuksen ajaksi päiväkodin toiminta on siirretty väistötiloihin vuonna 2024. Hinthaaran päiväkodin esiopetusryhmät siirtyivät päiväkodilta sivistyskeskukseen elokuussa 2024. Kaarenkylän päiväkodista luovuttiin elokuussa 2024 ja päiväkodin toiminta siirrettiin osaksi Hornhattulan päiväkodin toimintaa, joka järjestetään Jokilaakson koulun yhteydessä. Huhtisen päiväkoti toimii väistötiloissa siihen asti, kun Huhtisen uudisrakennuspäiväkoti valmistuu kesällä 2025. Huvikummun päiväkodin tiloista luovutaan samalla, kun toiminta yhdistetään uuteen Huhtisen päiväkotiin. Avoimien varhaiskasvatuspalvelujen perhekahvilatoiminta ja osa kerhotoiminnasta tullaan keskittämään yhteen toimipisteeseen länsirannalle rakennettavan esteettömän leikki- ja perhepuiston yhteyteen. Kun tilat valmistuvat, luovutaan Perhetupa ilonasta ja Perhepaikka Familista. Kerhotoimintaa järjestetään tämän lisäksi muutamissa päiväkodeissa.

Vuonna 2024 käynnistettyä päiväkotien sadesuoja- ja aurinkokatoksien hankintaa jatketaan seuraavien vuosien aikana.

Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä vaihtelee alueittain ja kieliryhmittäin, minkä vuoksi lähipalveluperiaatteen toteuttaminen on haasteellista. Tarvittaessa alueiden välillä tehdään henkilöstösiirtoja vastaamaan kysyntään. Vuonna 2025 kunnallisia päiväkoteja on 19 siinä vaiheessa, kun Kaarenkylän ja Huvikummun päiväkodeista on luovuttu ja niiden toiminta on yhdistetty Hornhattulan ja Huhtisen päiväkoteihin. Yksityisiä päiväkoteja on yhdeksän.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä keskeistä on riittävien henkilöstöresurssien ja toimivien toimintaympäristöjen varmistaminen. Kolmiportaisen tuen toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle kaksi kertaa vuodessa.

Varhaiskasvatuspalvelut eivät ole saaneet uusia valtion erityisavustuksia. Koulutuspalvelujen saamasta erityisavustuksesta tasa-arvon ja laadun kehittämiseen on osoitettu osa esiopetuksen käyttöön ja on palkattu 50 % varhaiskasvatuksen erityisopettaja lukuvuodelle 2024–2025.

Ennakoivaa ja suunnitelmallista viestintää vahvistetaan jatkuvasti.

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen vetovoiman ja pitovoiman vahvistamiseksi panostetaan edelleen henkilöstön saatavuutta lisääviin toimenpiteisiin. Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuden parantamiseksi tuetaan henkilöstön jatkokouluttautumista sekä palkkaohjelman avulla edistetään palkkakehitystä.

Päiväkotien johtamisen kehittämiseksi laajennetaan apulaisjohtajamallin pilotoimista kesään 2025 asti, jonka jälkeen apulaisjohtajamalli on suunniteltu vakinaistettavan. Tiedolla johtamista ja laadun arviointia vahvistetaan valtakunnallista Valssi-arviointijärjestelmää ja varhaiskasvatuksen PowerBi-raportteja hyödyntämällä. Varhaiskasvatushenkilöstön vaaterahaa ei ole huomioitu vuoden 2025 talousarviossa. Varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstölisäykset liittyvät edellä mainittujen rakennushankkeiden sekä keskustan alueen tilapäistilojen käyttöönottoon. Uusien tilojen myötä eri päiväkodeissa toimineista yhden tai kahden kasvattajan lisäryhmistä voidaan luopua. Sekä Huhtisen että Eestinmäen päiväkoteihin tulee käyttöön vuoden 2025 aikana kaksi uutta ryhmää ja keskusta-alueen tilapäistiloihin kolme uutta ryhmää. Lisäksi henkilöstölisäyksiä tehdään lapsen tuen tuloksikköön, johon lisätään määräaikaisia lastenhoitajia sekä erityisopettajia vastaamaan lasten tuen tarpeisiin.

Henkilöstöä vähenee hankkeista, eri päiväkoteihin perustetuista lisäryhmistä sekä perhepäivähoidosta asiakkaiden vähetessä tästä palvelumuodosta.

Talous

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.8.2024 alensi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja, kun maksujen perusteena olevia tuloarvoja korotettiin.

Asiakasmaksujen alentaminen lisäsi myös palvelusetelikustannuksia, kun asiakkaiden omavastuuosuus on pienentynyt ja kunnan osuus kasvanut. Lisäksi palvelusetelin arvon nousu ja yksityisen hoidon tuen kuntalaisen nousu syksyllä 2024 on lisännyt yksityisen varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Kotihoidontuen käyttö on vähentynyt ja se on huomioitu vähentämällä kotihoidontuen määrärahoja.

Varhaiskasvatushenkilöstön palkantarkistukset sekä lisääntynyt lapsen tuen tarve näkyvät henkilöstömenojen kasvuna.

Määrärahataulukot Talous kirjataan tarkemmin perjantaina julkaistavaan materiaaliin, tässä tilanne ti 10.9. Ei tule enää suuri muutoksia, mahdollisesti vain pientä korjausta.

➤

Kehys	Tilanne 10.9.	Erotus
Toimintatuotot 6 483 197	4 726 900	-1 756 297
Toimintakulut 130 361 044	130 885 119	-524 075
Toimintakate 123 877 847	126 158 219	-2 280 372

➤ Henkilöstö

Kasvun ja oppimisen toimiala	Työsuhde / virka TA2025	Yhteensä TA2025	Työsuhde / virka TA2024	Yhteensä TA2024	Erotus
KasvO: yhteensä	723,7 / 612	1335,7	716,2 / 624,5	1340,7	-5
Kasvun ja oppimisen johto	8 / 4,5	12,5	8 / 4,5	12,5	+0
Ruotsinkielinen perusopetus- ja lukiokoulutus	67,6 / 194,5	262,1	66,6 / 200	266,6	-4,5
Suomenkielinen perusopetus- ja lukiokoulutus	113,6 / 388	501,6	114,6 / 394	508,6	-7
Varhaiskasvatuspalvelut	534,5 / 25	559,5	527 / 26	553	+6,5

➤ Tunnusluvut

KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA			
SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUS	TP2023	TA2024	TA2025
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Kevät	7302	7591	7 600
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Syksy	7591	7600	7 500
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Kevät	921	921	935
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Syksy	921	935	930
Erityisopetuksen käyttö tunteina viikossa / oppilas	0,29	0,33	0,33
a) laaja-alainen	0,14	0,16	0,16
b) luokamuotoinen	0,12	0,17	0,17
Perusopetuksen oppilasmäärä	3 876	3 951	3 850
Lukio-opetuksen oppilasmäärä	687	735	740
Perusopetus/netto/oppilas	11456	11 240	11 746
Lukio-opetus/netto/oppilas	9459	9 280	9 698
RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUS	TP2023	TA2024	TA2025
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Kevät	3 277	3 280	3 320
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Syksy	3 280	3 280	3 290
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Kevät	387	387	387
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Syksy	387	389	385
Erityisopetuksen käyttö tunteina viikossa / oppilas		0,31	0,31
a) laaja-alainen	0,14	0,16	0,15
b) luokamuotoinen	0,15	0,15	0,16
Perusopetuksen oppilasmäärä	1 700	1 695	1 734
Lukio-opetuksen oppilasmäärä	303	310	300
Perusopetus/netto/oppilas	13 138	12 890	13 470
Lukio-opetus/netto/oppilas	10 405	10 210	10 669
VARHAISKASVATUSPALVELUT	TP2023	TA2024	TA2025
0-6 vuotiaiden määrä Porvoossa	3 223	3 350	3 150
Lapsia kunnan järjestämässä päivähoitossa, % osuus 1-6 v. ikäluokasta	76 %	75 %	76,60 %
Lapsia yksityisessä päivähoitossa, % osuus 1-6 v. ikäluokasta	12 %	11 %	12 %
Lapsia kotihoidon tuella, % osuus 0-6 v. ikäluokasta	9 %	12 %	10 %
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	508	504	499
Päiväkotien määrä	21	21	20
Käyttöaste	80 %	84 %	84 %

➤

	TP2023	TA2024	TA2024+m	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot			6 276 900	4 726 900		
Toimintakulut			124 170 442	130 885 119		
Toimintakate			117 894 009	126 158 219		